

6. GROENVOORZIENINGEN

Een uitgekiend groenconcept is een verrijking voor elk project. Toch wordt vastgesteld dat groen vaak onoordeelkundig gebruikt wordt, bijv. om restruimten op te vullen. Groen en de gebruikers van de publieke ruimte verdienen beter. Groen kan structureren en zichtlijnen accentueren, het kan worden gebruikt voor perspectiefversterking of het kan ondersteunend werken bij snelheidsremmende maatregelen.

Ondoordacht gebruik of achterstallig beheer kan echter ook leiden tot gevaarlijke situaties. Bij de aanleg van een groene ruimte ontstaat een meerwaarde door het aanbieden van verschillende soorten prikkels. Naast het zicht worden ook geur, gehoor, tastzin en eventueel smaak geprikkeld. Op die manier kunnen mensen met al hun zintuigen van de natuur genieten. Ook blinden en slechtzienden kunnen zo heel wat waarnemen.

Standaardoplossingen bestaan niet, maar er kunnen wel enkele belangrijke principes worden aangehaald.

6.1 RICHTLIJNEN VOOR DE AANLEG VAN GROENVOORZIENINGEN

RICHTLIJNEN VOOR DE AANLEG VAN GROENVOORZIENINGEN

- Elk project moet starten met een evaluatie van het bestaande groen, voor zover aanwezig uiteraard.
- Het verkeersconcept moet worden ondersteund en het karakter van de publieke ruimte versterkt (accentueren van hoofdas, ondersteuning van poorteffecten, accentueren van een plein, geleiding van een straat bijv. een dreef, een eenzijdige boomstructuur, solitaire bomen die kruispunten, zithoeken of voetwegen accentueren enz.).
- Plant de diverse groenobjecten oordeelkundig in (bijv. lage vakbeplanting neemt vaak veel ruimte in, terwijl ze nauwelijks meerwaarde biedt).
- Doe een aangepaste soortkeuze met soberheid als leidmotief.
- Stem groenstructuren en verlichtingsconcepten op elkaar af.
- Vermijd zoveel mogelijk versnippering.
- Gebruik bij voorkeur streekeigen groen; in stedelijke gebieden is dat weliswaar niet overal haalbaar en soms zelfs niet wenselijk (vooral bij boomkeuze is het lijstje van streekeigen groen soms te beperkend).
- Geef de voorkeur aan een natuurtechnische aanpak waar mogelijk.
- Hou van meet af aan rekening met beheersaspecten; daarbij zullen de principes van 'Harmonisch park- en groenbeheer' worden toegepast (ontwikkeld door de Afdeling Bos en Groen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, het huidige Agentschap voor Natuur en Bos).
- Hou rekening met de sociale veiligheid (zie punt 3.3).
- Zorg voor variatie: variatie maakt de omgeving voor iedereen boeiend: open en dichte begroeiing, licht en schaduw, stilte en geluid, enz.
- Voorzie rustpunten: ook rustpunten kunnen van sfeer verschillen door banken te plaatsen waar het rustig is of waar wat te beleven valt, ingesloten in het groen of op uitkijkpunten, in de zon en in de schaduw.
- Gebruik sterk contrasterende kleuren. Die maken voor slechtzienden het groen kleurrijker en herkenbaarder.
- Naast het visuele kunnen ook andere zintuigen worden geprikkeld, bijv. met geluiden, geuren, texturen enz. Opgelet: te veel informatie werkt verwarrend.
- Ga creatief om met geurende bloemen, planten of bomen. Voor blinden zijn geuren bovendien ook oriëntatiepunten. Creëer hoekjes met specifieke geuren.
- Vermijd giftige plantensoorten.
- Gebruik planten die zo weinig mogelijk allergisch zijn voor een zo groot mogelijke groep.
- Plaats enkele plantvakken op een hoogte van 70 cm. Een verhoogd plantenbed geeft de mogelijkheid om kleine planten en bloemen van dichtbij te bekijken en de geur ervan op te snuiven. Zo wordt de belevingswaarde ervan voor rolstoelgebruikers en mensen die moeilijk te been zijn, verhoogd.
- Let op bij de keuze van de boomsoorten: elke boomsoort heeft specifieke voor- en nadelen.
- Verzorg het rustgevende karakter van de groenvoorziening: ritzelende bladeren en kabbelend water werken rustgevend.
- Creëer een zo hoog mogelijk gevoel van welbehagen: onder een plantenboog of pergola vertoeven, langs een waterpartij of haag passeren enz. geven een overvloed aan zintuiglijke ervaringen en het gevoel de natuur van heel nabij te kunnen ervaren.

6. Groenvoorzieningen

6.2 GELDENDE NORMEN VOOR DE AANLEG

- Voor projecten vanaf 25 woningen geldt een algemene groennorm van 20 m² recreatief bruikbaar groen per wooneenheid. Indien binnen een straal van 200 m recreatief bruikbaar groen aanwezig is, wordt die norm herleid tot 10 m² groen per wooneenheid.
- Sommige gemeenten hanteren ook een groennorm bij de aanleg van parkeerplaatsen, bijv. één hoogstammige boom per vijf parkeerplaatsen.

Er dient voor elk project overleg gepleegd te worden met de groendienst van de gemeente, vermits het geen zin heeft om groenconcepten te realiseren waarvan het beheersniveau niet haalbaar is voor een gemeentebestuur.